

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA**

OBCE DARGOV

na roky 2022 - 2030

OBSAH

ÚVODNÁ ČASŤ	4
1. ANALYTICKÁ ČASŤ	6
1.1 Analýza vnútorného prostredia	6
1.2 Analýza vonkajšieho prostredia	21
1.3 Hodnotenie súčasného stavu územia	22
1.3.1 SWOT analýza územia	23
1.3.2 Hlavné faktory rozvoja a disparity	25
2. STRATEGICKÁ ČASŤ	27
2.1. Definovanie vízie a hlavného cieľa	27
2.2. Štruktúra priorít a ich väzby na hlavný cieľ a víziu	28
3. PROGRAMOVÁ ČASŤ	33
3.1 Opatrenia a projekty v rámci jednotlivých oblastí	33
4. REALIZAČNÁ ČASŤ	35
4.1. Východiská a popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHRSR	35
4.2. Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie PHRSR	36
4.3. Stručný popis komunikačnej stratégie	37
4.4. Systém monitorovania a hodnotenia	39
4.5. Akčný plán na obdobie dvoch nasledujúcich rokov	40
5. FINANČNÁ ČASŤ	42
5.1. Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHRSR	42
5.2. Model viaczdrojového financovania jednotlivých projektov	43
5.3. Systém hodnotenia a zaraďovania projektov do financovania	44
ZÁVEREČNÁ ČASŤ	46

ÚVODNÁ ČASŤ

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Dargov (PHRSR) je hlavným strategickým dokumentom, ktorý poskytuje ucelený pohľad na súčasný stav a perspektívy obce v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja, a ktorým sa určujú strategické ciele, rozvojové priority a podporované smery rozvoja obce ako celku. Je základným dokumentom, ktorým sa samospráva obce riadi pri rozhodovaní a výkone svojej činnosti pri starostlivosti o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov.

PHRSR obce Dargov je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza – Košického samosprávneho kraja. Nenahrádza územno-plánovaciu dokumentáciu, ale patrí medzi základné podklady využívané v územno-plánovacej činnosti.

Potreba vypracovať PHRSR obce Dargov vyplýva z končiacej sa platnosti aktuálneho programu rozvoja obce a tiež aj v súvislosti so zmenenými socio-ekonomickými podmienkami v regióne a na Slovensku, zmenenými a doplnenými strategickými a rozvojovými dokumentmi na národnej a regionálnej úrovni, ktoré majú bezprostredný vplyv na možnosti realizácie rozvojových aktivít v obci Dargov.

Základný legislatívny rámec pre vypracovanie PHRSR obce Dargov tvorí Zákon NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení Zákona NR SR č. 309/2014 Z. z a Zákon NR SR č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení (v platnom znení), ktoré určujú povinnosti a postup obcí pri zabezpečení udržateľného rozvoja ich územia.

Metodika vypracovania dokumentu PHRSR obce Dargov je v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a v súlade s Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja verzia 1.0.3. Táto metodika bola publikovaná v januári 2020 Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu.

Rešpektovanie tejto metodiky zabezpečuje súlad procesu tvorby a obsahu PHRSR so Zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, dokumentom Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií, schváleným uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017 a nadradenými programovými dokumentmi.

Pri vypracovaní PHRSR sa uplatňuje princíp partnerstva, čo znamená spoluprácu s príslušnými najdôležitejšími sociálno-ekonomickými partnermi v regióne.

Partnerstvo je spolupráca sociálno-ekonomických partnerov na príprave, uskutočňovaní, financovaní, monitorovaní a hodnotení realizácie priorít a cieľov podpory regionálneho rozvoja.

Sociálno-ekonomickí partneri sú ústredné orgány štátnej správy, miestne orgány štátnej správy, vyššie územné celky, obce, mikroregionálne združenia a iné fyzické osoby a právnické osoby pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni (§ 2 ods. e) Zákona č. 539/2008 Z.z).

Základné východiskové dokumenty na miestnej a regionálnej úrovni

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dargov (schválený v roku 2008)
- Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou v Sečovskom regióne
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu v regióne Dolný Zemplín
- Akčný plán rozvoja okresu Trebišov

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja

- Územný plán Košického samosprávneho kraja
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja KSK
- Stratégia rozvoja vidieka KSK
- Regionálna inovačná stratégia Košického kraja na obdobie rokov 2021 – 2030

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

- Partnerská dohoda SR na roky 2021 - 2027 – návrh
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 – návrh
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Dokumenty v rámci nástroja Next Generation EU

Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Dargov bola spracovaná metódou zberu dostupných údajov na celoslovenskej, okresnej a miestnej úrovni a ich následnou analýzou. Ako východzí zdroj sa použil predovšetkým portál Štatistického úradu SR a portál Ministerstva životného prostredia SR. Ďalšie informácie sa získali z evidencie obecného úradu Dargov a zo strategických dokumentov Košického samosprávneho kraja a z momentálne platného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dargov.

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť PHRSR obsahuje analýzu vnútorného prostredia na základe kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie, analýzu silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia, identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia, posúdenie hlavných faktorov a disparít rozvoja územia.

1.1 Analýza vnútorného prostredia

Poloha a dostupnosť Kataster obce sa rozprestiera na juhovýchodnom úpätí pohoria Slanské vrchy na styku s Východoslovenskou pahorkatinou v doline potoka Trnávka. Obec leží 19 km západne od okresného mesta Trebišov a 30 km východne od krajského mesta Košice, na hlavnej dopravnej trase regiónu – ceste prvej triedy číslo I/19. Kataster obce hraničí na východe s mestom Sečovce, severovýchode s katastrom obce Bačkov. južnú a juhovýchodnú hranicu katastra tvoria obce Trnávka a Malé Ozorovce. Na západe obec hraničí s obcami okresu Košice-okolie a to Svinica, Košický Klečenov, Nižná Kamenica a vyšná Kamenica. Na severe sa kataster dotýka územia obce Banské z okresu Vranov nad Topľou.

Obrázok č.:1 Poloha obce Dargov

Zdroj: zbgis.skgeodesy.sk

Tabuľka č.1: Základné údaje o obci

obec Dargov	
Kód obce	528315
Okres	Trebišov
Kraj	Košický samosprávny kraj
Štatút obce	Obec
PŠČ	076 61 pošta Bačkov
Prvá písomná zmienka	1321
Nadmorská výška stredu obce	259 m.n.m
Celková výmera katastra (ha)	2 188,10 ha
Počet obyvateľov k 31.12.2021	603
Hustota obyvateľstva na km ²	27,6 obyv / km ²

Zdroj: Štatistický úrad SR

Obec leží na hlavnej dopravnej tepne regiónu, ktorou je cesta prvej triedy 1/19 spájajúca mesto Košice s hraničným priechodom na Ukrajinu v obci Vyšné Nemecké. K najbližšej železničnej stanici na trase Vranov nad Topľou – Trebišov je zo stredu obce 7,5 km (8 min). Stanica je v meste Sečovce Medzinárodné letisko Košice je vzdialené 52 km (45 min) a Poprad 131 km (1 hodina 15 min). Vzdialenosť od najbližšieho napojenia na diaľnicu D1 je 13km (15 min.) v obci Bidovce. Po dobudovaní úseku R2 Šaca – Košické Olšany, ktorá je vo výstavbe a má byť ukončená v roku 2025 sa vytvorí súvislé prepojenie na európsku sieť diaľnic ktorá spája európske metropoly vrátane Bratislavy.

Vzdialenosť od významných bodov a lokalít uvádza nasledovná tabuľka:

Tabuľka č.2: Vzdialenosti a časy od dôležitých bodov

Vzdialenosť od :	km	čas	Miesto
cesty I/19	0	0 min.	
diaľnice D1	13	15 min	Bidovce
najbližšej železničnej stanice	18	20 min.	Trebišov
medzinárodného letiska	42	35 min.	Košice
	131	1 h 15 min.	Poprad
Trebišova (sídlo okresu)	18	20 min.	
Košíc (sídlo kraja)	30	30 min	

Zdroj: www.maps.google.sk

História obce a okolia. Prvá zmienka o obci pochádza z roku 1321 v súvislosti s drevorubačskou osadou prislúchajúcou k hradnému panstvu Parustan (Parustyan). Dargov od 15. storočia zapisovali pod maďarizovaným názvom Dargo, teda vypustením koncového - v zo staršieho ľudového názvu Dargov, koreniacom v mene Drag. Už v rokoch 1920-1945 sa používal súčasný názov obce, ktorý bol v roku 1946 zmenený na Drahov, ale od roku 1964 sa používa znova názov Dargov.

Dedina bola od druhej štvrtiny 14. storočia súčasťou sečovského panstva a vo vlastníctve najmä sečovskej vetvy šľachticov z rodu Bokša, ktorým časť dediny patrila ešte v 17. storočí. v polovici 16. storočia druhú časť vlastnili šľachtici z Perína a po nich Drugetovci do konca 17. storočia.

Dargovské sídlisko malo v roku 1600 len deväť obývaných poddanských domov. Vtedy bol Dargov malou dedinou s poddanským obyvateľstvom.

Na prelome 16. a 17. storočia dargovské sedliacke domácnosti, ale aj želiarske, patriace Drugetovcom, boli povinné napáliť a odovzdať šľachticom drevené uhlie, alebo vyplatiť daň po dvadsaťpäť denárov. Také povinnosti mali dávnejšie, ale aj v 17. storočí.

Dargovčania sa vtedy zaoberali najmä drevorubačstvom a výrobou, teda pálením dreveného uhlia. Keďže role takmer neobrábali, preto ich v roku 1610 nezdanili daňou kráľovi od porty. Aj neskôr obhospodarovali len malé polia, lebo v roku 1635 tamojších sedliakov aj želiarov zdanili spolu len od štvrtí porty.

Na prelome 17. a 18. storočia bol Dargov malou dedinou. V roku 1715 mal ešte sedem domov a poddanských domácností, ktoré však čoskoro vymreli alebo dedinu opustili. Okolohodu 1720 dedina Dargov nejestvovala.

Obyvatelia obce nemali ľahký život, pracovali predovšetkým ako drevorubači a obhospodarovali kúsky poličok, ktoré získali vyklčovaním lesa. Počas histórie obce sa tu viaceri vlastníkov. V 15. storočí časť obce patrila Čapiovcom a Šemšeiovcom i Séciovcom, ako i hradu Sečovce a panstvu Trebišov. Po potlačení bratrického hnutia tu dostali donácie viacerí menší majitelia, napríklad v roku 1663 boli vlastníkami Dargova Bočkajovci a Soósovci. V 18. storočí tu mali svojich poddaných Semereovci, Silašiovci, barón Fischer ako aj Imrich Csáky.

Začiatkom 19. storočia sa Dargov spolu s Veľkým Ruskovom a Milhostovom dostáva do prenájmu židovských nájomcov.

Históriu obce výrazne poznačila 2. svetová vojna. Všetci občania sa museli zúčastňovať na opevňovacích prácach a kopaní zákopov pre nemecké vojská. Nemci sa pripravovali na zadržanie sovietskych vojsk pod dargovskými horami. Koncom novembra 1944 keď už sovietske vojská prenikli Ondavskej nížiny začala 7 týždňov trvajúca bitka. Obyvatelia boli evakuovaní do Abovskej župy, kde prečkali prechod frontu. V bojoch o Dargovský priesmyk

padli tisícky vojakov a civilistov. Prielom nastal 18.januára 1945 keď sovietske vojská priesmyk prekročili a postupovali ďalej na západ. Dedina bola v dôsledku bojov zničená a vyše 500 ľudí zostalo bez prístrešia. Ľudia boli rozídení po okolitých dedinách a späť sa vracali až na jar aby začali nový život a prácu. Medzi prvými budovami, ktoré sa dargovčania snažili opraviť bola budova školy. V roku 1947 bolo postavených 21 nových domov a dedina sa začala obnovovať.

Administratívny vývoj. Obec od svojho vzniku patrila do Zemplínskej stolice, neskôr župy, na hranici s Abovskou župou. V súčasnosti obec patrí do Košického samosprávneho kraja, okres Trebišov. Je členom združenia obcí - Združenie miest a obcí Južného Zemplína a Združenia miest a obcí Sečovce a okolie. Obec je tiež členom Miestnej akčnej skupiny Sečovský región.

Historické pamiatky - Hrad Parustan. Zvyšky hradu Parustan (Castrum Purustyan) sa nachádzajú na vrchole hrebeňa (asi 610 m n.m.) uprostred Slanských vrchov pri Bačkovskom potoku, asi 6 km severozápadne od obce. Podľa historikov sa vznik hradu datuje na začiatok 14.stor. (1316), kedy jeho majiteľom bol šľachtic Peter, Peteňov syn. Po skonfiškovaní, kráľ Karol Róbert v r. 1321 daroval sečovské panstvo, ku ktorému patrila aj hrad, šľachticom z rodu Bokša.

Dnes je len vo zvyškoch zachovaná hradba. Nad severným svahom stála okrúhla veža s priemerom 11 m a hrúbkou múru 2,5 m, z ktorej zostal len výrazný pahorok a odkopané líce muriva. V blízkosti ruín hradu sa nachádza Zámková chata

Významné lokality, legendy.

- **Dargovské bojisko.** Koncom druhej svetovej vojny sa v Dargovskom priesmyku neďaleko Košíc odohrali kruté boje, ktoré pripomína monumentálny pamätník z roku 1955. Pamätník v Dargovskom priesmyku, ktorý má pripomínať nielen tunajšie boje, ale i obeť ďalších tisícov červenoarmejcov, ktorí prišli o život na Východnom Slovensku, postavili v rokoch 1954 až 1955. Jeho slávnostné odhalenie sa uskutočnilo 3. apríla 1955, a to za účasti vtedajšieho prezidenta ČSR Antonína Zápotockého. Autorom súsošia na pamätníku je známy košický sochár Vojtech Löfler. Pri pomníku taktiež vznikla Sieň slávy, teda múzeum bitky v Dargovskom priesmyku, a na neďalekom mínovom poli, kde kedysi padlo mnoho osloboditeľov, vznikol ružový sad (ten už v súčasnosti neexistuje). V areáli pamätníka sa ešte nachádza samohybné delo SU-100, tank T-34, mapa Dargovského bojiska a v blízkosti súsošia tiež môžeme nájsť pamätnú tabuľu dvom vojakom, ktorí tu zahynuli pri odmínovacích prácach v roku 1947. Pri pomníku sa pravidelne, obvykle pri príležitosti výročia ukončenia 2. svetovej vojny a pri jubileách SNP, konajú pietne akcie.
- **Župný kameň.** Významnou historickou pamiatkou v katastri obce je zachovaný „župný kameň“, ktorý sa v súčasnosti nachádza pri ceste prvej triedy I/19 spájajúcej Košice s hraničným priechodom na Ukrajinu vo Vyšnom Nemeckom. Je to hraničný kameň, ktorý

v minulosti označoval trojhoričie Abovskej, Zemplínskej a Šarišskej župy a je jedným z posledných na Slovensku. V súčasnosti je tu hranica okresov Trebišov a Košice-okolie

Povešť o Drakovi. Povešť hovorí, že za dávnych čias objavil sa v horách Zemplína ukrutný a krvilačný pán, ktorého ľud pre jeho neľudské a tyranské činy nazval nemilosrdným Drakom. Dal si postaviť hlboko v horách veľký hrad a keď s v ňom stal sa z neho ukrutný a nezniesiteľný tvor, bažiaci po bohatstve, rozkošiach a ľudskej krvi. Poddaných predával za otrokov do Carihradu a Ríma a každý kto len mohol utekal do hôr a skrýval sa pred Drakovým nemilosrdenstvom.

Jedného dňa sa objavil pod hradom nemilosrdného Draka veľký muž s dlhou bradou odetý do slávnostných šiat kňaza a sprevádzaný mladými mužmi. Tento muž nebol nikto iný ako sv. Metod so svojimi žiakmi. Sv. Metod kázal horľivo kresťanstvu, ktoré káže pomáhať biednym, opusteným a ctíť si aj toho najposlednejšieho človeka, ako seba samého. Drak sa zhrozil týchto slov a rozkázal vojakom aby zničili toho kto búri ľud proti nemu a jeho zákonom. Vojaci sa však nevedeli dostať z hradu. Keď prekročili bránu, zmeraveli. Neopísateľná zúrivosť zachvátila hradného pána, keď počul apoštolove slová, ktoré kážu rozdať nepotrebný majetok chudobným, aby mali aj oni, aby sa tešili životu tak, ako ten, čo má hojnosť všetkého. S príchodom veľkého apoštola videl smutný koniec svojho panstva. Utiahol sa do podzemných dier hradu rozhodnutý brániť svoje poklady pred každým, kto by chcel siahnúť na jeho bohatstvo. Celé dni presedel v týchto tajomných dierach so svojimi pokladmi až z toho všetkého zošalel. Raz o polnoci sa hrad začal triasť, múry praskali, dvere a okná vyletovali do vzduchu, strecha vzplanula pekelným ohňom. To prišiel sám Lucifer v sprievode všetkých čertov a zlých stvorení, aby vzal lakomého Draka na dno horúceho pekla. Po polnoci všetko utíchlo. Pekelný sprievod spolu s Drakom sa prepadol pod čiernu zem.

Po hradnom pánovi neostalo ani stopy. Iba malá osada učupená pod horami s drevenými domkami, na ktorých sa v jasote slnečných lúčov do žltá trblietali nové slamené strechy. Tu sa usadili ľudia z podhradia rozhodnúc sa pre pekný, tichý a mierumilovný život. Aby však na svoje niekdajšie smutné časy mali živú spomienku, pomenovali svoju malú osadu po hroznom Drakovi menom Drakov, ktoré sa postupom času zmenilo na Dargov.

Vývoj počtu obyvateľov. Počet obyvateľov obce Dargov v celom sledovanom období (2011 - 2021) mierne rástol nárast v počte obyvateľov predstavuje 12 osôb. V roku 2011 mala obec spolu 591 obyvateľov, z toho 312 žien a 279 mužov. Na konci sledovaného obdobia v roku 2021 to bolo spolu 603 obyvateľov, z toho 310 žien a 293 mužov. Predstavuje to nárast počtu obyvateľstva o 2,03%. Na začiatku sledovaného obdobia v zastúpení podľa pohlavia prevládali ženy, čo sa zachovalo aj na konci obdobia, ale trend je zvyšovanie zastúpenia mužov. Kým v roku 2011 na 100 žien pripadalo 89,4 mužov, v roku 2021 pripadalo na 100 žien 94,5 mužov. Na náraste počtu obyvateľov obce Dargov v sledovanom období sa

podieľalo pozitívne saldo migrácie ktoré v sledovanom období predstavuje +19 osôb. Prirodzený prírastok bol záporný - 2 osoby.

Veková štruktúra obyvateľstva. Hlavné vekové skupiny sú vymedzené podľa vzťahu obyvateľstva k ekonomickej aktivite približnými vekovými hranicami vyjadrujúcimi potenciálny začiatok a potenciálny koniec ekonomickej aktivity. Rozlišujeme:

predproduktívny vek (0 až 14 rokov)

produktívny vek (15 až 64 rokov)

poproduktívny vek (65 rokov a viac)

Počas obdobia rokov 2011 - 2021 sa najvyšší absolútny nárast zaznamenal v poproduktívnom veku a to nárast o 26 obyvateľov, čo predstavuje nárast v tejto kategórii o 24,3%. Počet obyvateľov v produktívnom veku sa znížil o 9 osôb čo predstavuje v tejto kategórii pokles na úrovni 2,2% . Pokles bol zaznamenaný aj u obyvateľov v predproduktívnom veku a to o 5 osôb za sledované obdobie, čo predstavuje pokles 6,1% v tejto kategórii. **Index stárnutia obyvateľstva**, ktorý predstavuje pomer poproduktívnej zložky a predproduktívnej zložky obyvateľstva, sa počas sledovaného obdobia vyvíjal nerovnomerne. Na začiatku sledovaného obdobia v roku 2011 dosahoval hodnotu 13,49 čo predstavovalo 1,57 násobok hodnoty za Slovensko a 2,03 násobok hodnoty za okres Trebišov. Na konci sledovaného obdobia v roku 2021 index stárnutia obyvateľov obce Dargov bol 172,73 čo predstavovalo 1,65 násobok hodnoty za Slovensku a 1,98 násobok hodnoty za okres. Najvyššiu hodnotu (198,51) dosiahol v roku 2019 a najnižšiu (13,49) na začiatku sledovaného obdobia v roku 2011. Takýto rozptyl v hodnotách je pri pomerne nízkom počte obyvateľov zo štatistického pohľadu prirodzený.

V porovnaní s okresom Trebišov, regiónom Východného Slovenska a Slovenskom má z pohľadu starnutia obyvateľstva obec Dargov nepriaznivejší vývoj. Index starnutia počas sledovaného obdobia kolíše a vykazuje stúpajúcu tendenciu s výrazne vyššími absolútnymi hodnotami v porovnaní s referenčnými územiaми. Index starnutia obyvateľstva obce Dargov v roku 2011 bol 130,49, okresu Trebišov 63,26, regiónu východného Slovenska 62,98 a Slovenska 82,96. V roku 2021 bol index starnutia obyvateľov obce Dargov 172,73, okresu Trebišov 87,12, regiónu východného Slovenska 86,871 a Slovenska 104,80.

Vo všeobecnosti sa dá konštatovať, že vývoj indexu stárnutia obyvateľov obce Dargov má za sledované obdobie stúpajúcu tendenciu s výrazne vyššími hodnotami ako referenčné regióny (okres, NUTSII, Slovensko) . Vzhľadom na pomerne nízky počet obyvateľov nie je stabilný ale jeho vývoj vykazuje stúpajúcu tendenciu.

Prognóza vývoja obyvateľstva. Ako vstupné informácie pre posúdenie ďalšieho vývoja obyvateľov obce Dargov boli použité informácie a výstupy z publikácie „Prognóza vývoja

obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“ spracovanej v októbri 2013 – Infostat. V tejto publikácii je spracovaná prognóza vývoja obyvateľov na úrovni okresov. Vychádzali sme z prognózy pre okres Trebišov a zároveň aj z porovnania vzájomnej korelácie vývoja počtu obyvateľov okresu a obce Dargov. Na základe výstupov z uvedeného materiálu sa dá skonštatovať, že počet obyvateľov v okrese bude mať spočiatku mierne narastajúcu tendenciu, s postupným zmierňovaním a poklesom na konci obdobia.

Pri hodnotení výstupov je potrebné brať do úvahy, že menšie regionálne populačné jednotky sú vždy prognózované s nižšou spoľahlivosťou ako populácie väčších štátnych útvarov a to nezávisle na použitej prognostickej metóde. Z uvedeného dôvodu je potrebné výstupné údaje brať ako "prirodzený" vývoj za momentálnych podmienok. Zmeny v štruktúre ekonomiky blízkeho okolia, ako je napríklad príchod väčšieho investora a tým aj vytvorenie nových pracovných príležitostí, môže podstatným spôsobom ovplyvniť vývoj počtu obyvateľov obce smerom nahor. Na druhej strane zväčšovanie regionálnych rozdielov v rámci Slovenska, ale aj EÚ, môžu spôsobiť odchod ľudí za prácou do iných regiónov a tým ovplyvniť vývoj počtu obyvateľov smerom nadol. Dôležitá je aj lokálna sociálna politika vedenia obce. Prípadné vytýčenie nových stavebných obvodov, výstavba sociálnych bytov môžu vplývať na nárast počtu obyvateľov, zníženie bezpečnosti a atraktivity obce zase môžu spôsobiť zmiernenie tempa nárastu počtu obyvateľov, prípadne aj jeho pokles.

Marginalizované rómske komunity. Marginalizované rómske komunity sú definované ako komunity – koncentrácie Rómov, ktorí trpia vysokou mierou sociálnej exklúzie a deprivácie. Prvý ucelenejší prehľad o rómskych komunitách bol zverejnený v Atlase Rómskych komunít na Slovensku, kde sú údaje z roku 2004. Obec Dargov nie je uvedená v Atlase rómskych komunít z roku 2019.

Štruktúra obyvateľstva podľa národnostnej príslušnosti. Informácie o národnostnom zložení obyvateľstva obce Dargov sme čerpali zo Štatistického úradu SR na základe sčítania obyvateľov v roku 2021. Zvlášť sa sledovali národnosti slovenská, maďarská, rómska, ukrajinská, rusínska, česká a poľská, ktoré sa historicky vyskytujú v regióne. Ostatné národnosti sme zaradili do skupiny iná/nezistená.

Podľa sčítania obyvateľov v roku 2021 sa k slovenskej národnosti v obci hlásilo spolu 593 obyvateľov, čo predstavuje 97,7% obyvateľstva. Spolu 3 obyvatelia (0,5%) sa hlásilo k rusínskej a po 1 (0,2%) k českej a ukrajinskej národnosti. V prípade 9 obyvateľov (1,5%) sa národnosť nezistila.

Štruktúra obyvateľstva podľa úrovne vzdelania. Údaje o vzdelaní obyvateľstva sa získavajú v pravidelných 10 ročných intervaloch pri sčítaní obyvateľstva. Posledné známe údaje sú z roku 2021. V obci Dargov k 1.1.2021 malo najviac obyvateľov – 185 (30,48%) najvyššie dosiahnuté vzdelanie úplné stredné s maturitou, nasleduje stredné odborné bez maturity

(učňovské) -135 (22,24%) a vysokoškolské vzdelanie – 116 obyvateľov (19,11%). Vo všetkých troch kategóriách je zastúpenie vyššie ako je hodnota pre okres Trebišov, Slovensko Východ a Slovenskú republiku. Počet obyvateľov nad 15 rokov bez školského vzdelania je 2 (0,33%), čo je síce menej ako v okrese Trebišov (0,44%) ale viac ako v rámci Slovenskej republiky (0,28%).

Celkový počet uchádzačov o zamestnanie Celkový počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie (UoZ) v obci Dargov bol k 31.01.2022 spolu 18 z toho 9 žien 9 mužov a z toho sú 2 absolventi a 1 občan so zdravotným postihnutím.

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie, veku a vzdelania. V štruktúre UoZ podľa dĺžky evidencie je kritická skupina dlhodobo nezamestnaných ľudí, ktorých návrat na trh práce je najťažší. V skupinách 7-9, 13-18 a 31-48 mesiacov dĺžky evidencie nebol k 31.01.2022 v obci Dargov evidovaný žiadny uchádzač. Najviac uchádzačov – spolu 8 bolo v skupine do 3 mesiacov a v skupine od 4 do 6 mesiacov (6). V ostatných skupinách, vrátane najrizikovejšej skupiny - nad 48 mesiacov bolo po jednom uchádzačovi.

V štruktúre UoZ podľa veku sú dve kritické skupiny, a to skupina do 25 respektíve do 29 rokov a skupina nad 50 rokov. Tieto skupiny tvorili k 31.01.2022 na základe údajov z ÚPSVaR v štruktúre nezamestnaných podľa veku v obci Dargov spolu 55,6 % (za okres Trebišov je to 50,8%) z celkového počtu UoZ. Z toho je po 27,8 % (5 UoZ) ľudí vo veku do 29 rokov a 27,8% (5 UoZ) vo veku nad 50 rokov. Štruktúra UoZ v obci Dargov v uvedených kategóriách v relatívnom pomere a pri zohľadnení rozdielnosti absolútnych počtov, je mierne nepriaznivejšia ako v okrese Trebišov. Najviac UoZ je v segmentoch od 20 do 24, od 40 do 44 a od 55 do 59 rokov veku a to po 3 uchádzačov a najmenej v segmente do 20, kde nie je evidovaný žiadny uchádzač.

Podľa klasifikácie ISCED (Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania) Bolo k 31.01.2022 v obci Dargov najviac UoZ s ukončeným vyšším sekundárnym vzdelaním (úplné stredné s maturitou) a to spolu 14 UoZ z toho 7 mužov a 7 žien.

Aj keď porovnanie vzhľadom na celkový počet UoZ s okresom Trebišov je problematické, v relatívnom porovnaní a pri zohľadnení rozdielnosti absolútnych počtov sa dá skonštatovať že štruktúra UoZ v obci Dargov je rozdielna od štruktúry v rámci okresu a vykazuje od neho výraznejšie odchýlky a to predovšetkým v segmente UoZ s nižším sekundárnym vzdelaním, s vyšším sekundárnym vzdelaním a tiež s terciálnym vzdelaním. Súvisí to predovšetkým s rozdielnou celkovou vzdelanostnou štruktúrou obyvateľstva obce Dargov a okresu Trebišov.

Ekonomická charakteristika a charakteristika podnikateľského prostredia. Ekonomika úzko súvisí s podnikateľským prostredím a to je potrebné posudzovať v širšom geografickom a politickom kontexte.

V okrese Trebišov má najvýznamnejšie zastúpenie potravinársky priemysel, ktorý je sústredený je prevažne v okresnom meste. Územie je takmer celé odlesnené, väčšinu poľnohospodárskej pôdy tvorí orná pôda. Pestuje sa tu pšenica a jačmeň, cukrová repa, kukurica, tabak, zelenina, lucerna a konope. V okresnom meste Trebišov je najvýznamnejšou časťou priemyslu výroba potravín. Zastúpenie tu má aj strojársky, drevospracujúci priemysel a stavebníctvo. V Čiernej nad Tisou sa nachádza prekladisko tovarov a vagónov zo širokorozchodnej trate v Ukrajine na trať s európskym štandardným rozchodom. Okrem železničného hraničného priechodu sú na území okresu ešte 2 cestné priechody s Maďarskom, a to v Slovenskom Novom Meste a vo Veľkom Kamenci. Okresom je plánovaná výstavba diaľnice D1, ktorá po dokončení všetkých úsekov prepojí Bratislavu cez Košice s Ukrajinou. Napriek celkom dobre rozvinutej technickej infraštruktúre územia, ako kontaktného prihraničného okresu, táto nie je v dôsledku problémov vo východnej Európe využitá v prospech ekonomického rastu. Rovnako dobre vybudovaná štruktúra priemyslu nadväzujúca na poľnohospodársku prvovýrobu využívajúcu potenciál územia je prakticky v celom rozsahu decimovaná a nevyužívaná. Miestna ekonomika nedostatočne zhodnocujúca miestne zdroje prispieva aj k odchodu mladej a kvalifikovanej pracovnej sily z okresu.

Samospráva nemá priame kompetencie v oblasti ekonomiky a opatrení na trhu práce. V rámci svojich kompetencií sa môže snažiť vytvoriť podmienky pre zlepšenie podnikateľského prostredia a rozvoj podnikania v obci, prípadne marketingovo podporovať obraz obce ako miesta vhodného pre podnikanie.

Základný obraz o celkovej kvalite podmienok na podnikanie bol spracovaný na úrovni okresov formou Indexu regionálneho podnikateľského prostredia (IRPP), ktorý spracovala Podnikateľská aliancia Slovenska v rámci projektu Konkurencieschopné regióny 21, ktorého cieľom bolo identifikovať konkurenčné výhody a nevýhody podnikateľského prostredia v jednotlivých okresoch SR a naformulovať vhodné stratégie ekonomického rozvoja regiónov. IRPP je výstupom komplexného modelu a je počítaný pre každý okres v SR na základe dostupných štatistických dát a údajov získaných z prieskumu medzi manažérmi firiem. Okres Trebišov sa indexom 2,87 umiestnil v rámci Slovenska na 71. mieste z celkových 79.

Podľa hodnotenia IRPP sú ako najväčšie konkurenčné výhody okresu sú vnímané:

- dostupnosť voľnej pracovnej sily

Na druhej strane ako najväčšie bariéry rozvoja podnikania okresu sú vnímané:

- v okrese chýbajú kvalitní a kvalifikovaní pracovníci (cestujú za lepšou prácou za jeho hranice).
- okres má nevýhodnú polohu na podnikanie
- vysoká miera korupcie

Samotná obec Dargov leží 19 km západne od okresného mesta Trebišov a 30 km východne od krajského mesta Košice, na hlavnej dopravnej trase regiónu – ceste prvej triedy

číslo I/19. K najbližšej železničnej stanici je zo stredu obce 7,5 km (8 min) v meste Sečovce. Medzinárodné letisko Košice je vzdialené 52 km (45 min.) a Poprad 131 km (1 hod.15min.). Najbližšie napojenie na európsku diaľničnú sieť prostredníctvom diaľnice D1 je vzdialené z obce 13 km (15 min) v katastri obce Bidovce.

Vzhľadom na polohu obce Dargov v rámci okresu a fakt, že infraštruktúra, úrady, školstvo a ľudské zdroje sú spoločné alebo porovnateľné s okresom, môžeme index regionálneho podnikateľského prostredia platný pre okres Trebišov aplikovať aj na obec Dargov.

Vývoj počtu právnických osôb. Celkový počet právnických osôb v sledovanom období 2011 - 2021 vzrástol o 7 subjektov, pričom podnikov pribudlo 9, ale počet neziskových organizácií sa znížil o 2. Celkový počet právnických osôb - podnikov v období rokov 2011 – 2021 vzrástol z 9 na 18, čiže sa dá skonštatovať že sa zdvojnásobil. Pre lepšiu orientáciu v téme počtu podnikov v obci poslúži relatívne porovnanie počtu podnikov a to vo vyjadrení počtu podnikov na 100 obyvateľov. Ak porovnáme počet právnických osôb - podnikov na 100 obyvateľov, v roku 2011 bolo v obci registrovaných 9 podnikov, čo predstavovalo 1,5 podniku/100 obyvateľov. Počet podnikov v roku 2021 bol 18 čo predstavuje 3,0 podniku/100 obyvateľov. V obidvoch prípadoch je to viac ako je ukazovateľ za okres Trebišov a tesne pod hodnotami za región východného Slovenska. V porovnaní so Slovenskou republikou sú ukazovatele za obec, okres a región výrazne nižšie. Počet podnikov na 100 obyvateľov má v obci Dargov stúpajúcu tendenciu, podobne ako v referenčných územiach, pričom kopíruje ich rast.

Vývoj počtu fyzických osôb. Na začiatku sledovaného obdobia k 31.12.2011 bolo v obci Dargov spolu 42 fyzických osôb - podnikateľov a 2 SHR. K 31.12.2021 bolo v obci Dargov evidovaných spolu 37 fyzických osôb – podnikateľov a žiadny samostatne hospodáriaci roľník (SHR). V roku 2011 pripadalo na 100 obyvateľov obce Dargov 7,1 fyzických osôb - podnikateľov. V tom istom období v rámci okresu Trebišov to bolo 4,3 FO/100 obyvateľov a v rámci Východného Slovenska to bolo 6,5 FO na obyvateľa, ale v rámci Slovenska až 7,4 FO/100 obyvateľov. Najvyšší podiel FO na 100 obyvateľov bol v roku 2013 a to 8,3, kým v okrese to bolo 4,2, v rámci Východného Slovenska 5,9 a v rámci Slovenska 7,1. Najnižší Najvyšší podiel FO na 100 obyvateľov bol v roku 2020 a to 4,9, kým v okrese to bolo 3,8, v rámci Východného Slovenska 5,4 a v rámci Slovenska 6,2. Zastúpenie počtu FO na 100 obyvateľov v obci je na úrovni hodnôt v rámci Slovenskej republiky, pričom región Slovensko Východ aj okres za týmito hodnotami zaostávajú. Vzhľadom na pomerne malý rozsah spracovaných štatistických údajov je ťažké sledovať tendencie vývoja a takisto sa ťažko dá predpovedať budúci vývoj. Trendová spojnica vývoja počtu FO v obci Dargov má síce klesajúci priebeh podobne ako všetky sledované územia, ale v období rokov 2020 – 2021 nastal nárast počtu FO, čo kopíruje tendenciu v rámci Slovenska, regiónu Slovenko – Východ a tiež aj okresu Trebišov. Z uvedených údajov môžeme usudzovať, že vývoj počtu FO v budúcnosti nemusí pokračovať v tendencii poklesu. Závisí to však hlavne od vonkajších

faktorov (pandémie, vojnový konflikt v Európe a s nimi spojená nastupujúca hospodárska, kríza, politická situácia), ale tiež od opatrení ktoré obec na podporu podnikania prijme a zrealizuje.

Poľnohospodárstvo a lesy. Celková výmera pôdneho fondu obce Dargov predstavuje 2 188,10 ha, z toho poľnohospodárska pôda predstavuje 426,23 ha, čo je 19,48% celkovej výmery katastra a nepoľnohospodárska pôda predstavuje 1 761,87 ha, čo predstavuje 80,52% celkovej výmery katastra obce. Najvyššie zastúpenie majú lesné pozemky (77,22%), nasledujú trvalé trávne porasty (8,82%), orná pôda (8,26%), a zastavené plochy a nádvorcia (2,18%) . Ovocné sady predstavujú 1,28% a záhrady 1,11% plochy katastra obce. Ostatné plochy sú zastúpené menej ako 1 %. Podnikaním v oblasti poľnohospodárstva sa od roku 2014 v obci nezaoberá žiadny samostatne hospodáriaci roľník.

Celková charakteristika ekonomiky obce. K 31.12.2021 bolo na území obce Dargov spolu 37 fyzických osôb, žiadny SHR a 18 podnikov. Celkový počet právnických osôb vzrástol od roku 2011 do roku 2021 z 9 na 18. Na začiatku sledovaného obdobia k 31.12.2011 bolo v obci Dargov spolu 42 podnikateľov a 2 SHR. K 31.12.2021 bolo v obci Dargov evidovaných spolu 37 podnikateľov - fyzických osôb a žiadny samostatne hospodáriaci roľník (SHR). Okrem obecného úradu nie sú v obci žiadne iné štátne alebo verejné inštitúcie.

Vzhľadom na malý rozsah spracovaných štatistických údajov je problematické sledovať tendencie vývoja a takisto sa ťažko dá predpovedať budúci vývoj. Trendová spojnica vývoja počtu podnikov v obci Dargov má mierne stúpajúcu tendenciu porovnateľnú s vývojom v rámci Východného Slovenska a zároveň priaznivejšiu ako je vývoj za okres Trebišov. Trendová spojnica vývoja počtu fyzických osôb – podnikateľov má zase mierne klesajúci priebeh z čoho môžeme usudzovať, že bez opatrení na podporu rozvoja podnikania bude vývoj počtu FO, ako najvýznamnejšej formy podnikania v obci, v budúcnosti klesať, prípadne stagnovať.

Základné údaje o domovom a bytovom fonde. V obci sa podľa údajov zo sčítania obyvateľov z roku 2021 nachádza spolu 201 domov z toho 2 bytové domy Najviac domov v obci je postavených v období rokov 1946-1960 a to 96 (45,71%) a v období 1961-1980 spolu 54 (25,71%). Počet domov postavených pred rokom 1945 je spolu 10. Veková štruktúra domového fondu súvisí predovšetkým s bojmi o Dargovský priesmyk počas 2. svetovej vojny, keď bola značná časť obce zničená a následne s povojnovou obnovou.

Zdravotníctvo. V obci Dargov nie je žiadne zdravotnícke zariadenie ani lekáreň. Základná zdravotná starostlivosť je poskytovaná v blízkom meste Sečovce (7,5 km) , kde sa nachádza poliklinika a súkromné ambulancie. Komplexnú zdravotnú starostlivosť poskytuje nemocnica s poliklinikou v Trebišove

Vodovod, kanalizácia. V obci Dargov je vybudovaná vodovodná sieť ktorá má celkovú dĺžku 5 km. Podľa údajov zo sčítanie obyvateľov bytov a domov v roku 2021 je na verejný vodovod napojených spolu 88,6 % domov, 11,4 % domov má vlastný zdroj vody – studňu. V obci nie je vybudovaná kanalizačná sieť. Z 201 domov má septik alebo žumpu 183 domov (87,14%) a domácu čističku 14 domov (6,67%). 11 domov je bez kanalizácie.

Plynofikácia. Rozvodná sieť plynu má v obci dĺžku 3,4 km a je na ňu napojených 86,19% obyvateľstva obce.

Využívanie OZE. V obci Dargov nie sú inštalované žiadne zariadenia využívajúce alebo produkujúce obnoviteľné zdroje energie.

Dopravná infraštruktúra. Obcou Dargov prechádza cesta prvej triedy č. I/19 ktorá je úsekom cesty E50 ktorá spája Českú republiku s Ukrajinou a prechádza územím Slovenskej republiky v dĺžke 403 km. Táto cesta umožňuje kvalitné spojenie smerom na Košice a smerom na Michalovce, čo obyvateľom umožňuje každodenné dochádzanie do zamestnania, škôl alebo za kultúrnym vyžitím do okolitých miest. Súčasný spojovací autobusovou dopravou je na dobrej úrovni. Obec nie je priamo napojená na železničnú sieť. Najbližšia vlaková stanica je v Trebišove.

V obci je 5 zastávok autobusovej dopravy rozmiestnených na oboch stranách komunikácie pozdĺž celej obce, ktoré boli rekonštruované. Súčasný spojovací autobusovou dopravou je na dobrej úrovni.

Pre budúcnosť je významný plánovaný diaľničný tunel Dargov dlhý 3 250 m, ktorý by mal byť súčasťou úseku diaľnice D 1 Bidovce - Pozdišovce.

Školská infraštruktúra Prvá ľudová škola v obci bola zriadená v roku 1904. Dovtedy deti navštevovali školy v Bačkove a Sečovciach. Po značnom poškodení budovy školy počas 2. svetovej vojny bola práve budova školy ktorú občania začali opravovať medzi prvými. Základná škola ukončila prevádzku v roku 1999. Školopovinné deti majú možnosť vzdelávania sa v blízkom meste Sečovce alebo v Košiciach. Vďaka výhodnej polohe a častému autobusovému spojeniu tak žiaci a študenti majú možnosť získať kvalitné vzdelanie v blízkom ale aj širšom okolí. Vzhľadom k veľkosti obce a demografickému vývoju je v súčasnosti v obci v prevádzke len materská škola spolu so školskou jedálňou, ktorá poskytuje celodennú starostlivosť pre 22 detí.

Kultúra a šport. V obci Dargov sa nachádza kultúrny dom, v ktorom sa organizujú podujatia pre občanov a zároveň slúži na slávnostné udalosti, napr. svadby, oslavy životných jubileí alebo smútočné pohostenia. Medzi kultúrne podujatia patria divadlá, akcie pre dôchodcov, vystúpenia hudobných skupín a počas plesovej sezóny tanečné zábavy.

Každoročne v 3. augustovú nedeľu v letnom amfiteátri konajú „Poddargovské folklórne slávnosti“, aj s medzinárodným zastúpením. Obec reprezentuje folklórna skupina DUBINY,

ktorej členmi sú muži aj ženy. Obec Dargov poskytuje svojim občanom na športové vyžitie udržiavané futbalové ihrisko, ktoré slúži tak žiakom, dorastu ako aj mužstvu dospelých na futbalové súťaže alebo mimofutbalové aktivity. Tento športový areál je doplnený šatňou a tribúnou. Medzi tradičné športové podujatia patrí Okresná futbalová súťaž a rôzne športové akcie. Širokú paletu aktivít pre občanov Dargova ponúkajú i tenisové kurty, bowlingová hala a posilňovňa. V rámci turistiky, môžu občania využiť vymedzené turistické chodníky. Cieľom obce je dobudovanie cykloturistických trás a chodníkov. Za obcou sa nachádza autokrosový areál, ktorý je vo veľmi dobrom stave. Od roku 1988 sa tu organizujú preteky, napr. Majstrovstvá Slovenska, Majstrovstvá strednej Európy a pod.

Ostatné služby. Dátové služby na území obce Dargov poskytujú operátori Slovak Telecom, O2 a ORANGE, ktorí pokrývajú územie obce signálom v kvalite 4G/LTE. Operátori Slovak Telecom a ORANGE poskytujú aj dátové pripojenie cez optickú sieť. Hlasové služby sú dostupné na celom území obce.

Najbližšia prevádzka Slovenskej pošty a.s., ktorá poskytuje základné poštové služby pre obyvateľstvo je v obci Bačkov (3,5 km). Do obce doručuje poštu v pracovných dňoch jedna doručovateľka. Na dvoch verejne prístupných budovách sú umiestnené poštové schránky. V meste Sečovce je kontaktné miesto Poštovej banky a.s. kde si obyvatelia môžu vybaviť okrem založenia a zmien k účtom aj vklad a výber v hotovosti, príkazy na úhradu a tiež ďalšie produkty ktoré banka poskytuje. Tu je aj najbližšie Integrované obslužné miesto občana (IOMO) ktoré ponúka prístup k elektronickým službám štátu na jednom asistovanom mieste a tak uľahčuje vybavovanie úradných záležitostí.

Ďalšie bankové služby sú k dispozícii v okresnom meste Trebišov, kde pôsobia nasledujúce bankové inštitúcie:

- Prima banka Slovensko a.s.
- Slovenská sporiteľňa, a.s.
- VÚB Banka
- Raiffeisen Bank
- ČSOB, a.s.
- Slovenská pošta - Poštová banka

V meste Sečovce má svoj bankomat Slovenská sporiteľňa, VÚB Banka, Prima Banka a Poštová banka.

V okresnom meste sídlia, alebo majú svoje pobočky všetky verejné inštitúcie a orgány štátnej správy s pôsobnosťou na úrovni okresu. (zdravotné poisťovne, sociálna poisťovňa, daňový úrad, polícia, okresný súd....)

Ekologická stabilita územia. Súčasná krajinná štruktúra je výsledkom pôsobenia ľudskej činnosti na jednotlivé zložky krajiny a zároveň odráža stupeň ľudskou činnosťou spôsobenej

premeny krajiny. V rámci posudzovania súčasnej krajinnej štruktúry sa vyhodnocujú konkrétne hmotné prvky krajiny ako vegetácia, vodné plochy, prvky poľnohospodársky využívanej pôdy, zastavané plochy a objekty.

Z hľadiska dôležitosti pri zachovaní ekologickej stability územia sú najvýznamnejšie lesné pozemky, trvalé trávne plochy a vodné plochy. Táto kvalifikácia zahrňuje len kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajinnej štruktúry a nezohľadňuje kvalitatívne ukazovatele ako napríklad znečistenie životného prostredia. Z hľadiska súčasnej krajinnej štruktúry sa rozlišuje 5 stupňov:

- I krajina s veľmi nízkou ekologickou stabilitou
- II krajina s nízkou ekologickou stabilitou
- III krajina so strednou ekologickou stabilitou
- IV krajina s vysokou ekologickou stabilitou
- V krajina s veľmi vysokou ekologickou stabilitou

Kataster obce Dargov bol na základe popísanej metodiky **zaradený do IV. stupňa ako krajina s vysokou ekologickou stabilitou územia**. Pri tomto stupni ekologickej stability územia je potreba aplikácie vhodných manažmentových opatrení v krajine na zachovanie jej stability.

Hodnotenie katastra obce na základe Environmentálnej regionalizácie Slovenska.

Environmentálna regionalizácia Slovenska (ERS) je proces priestorového členenia krajiny, v ktorom sa podľa stanovených kritérií a vybraného súboru environmentálnych charakteristík vyčleňujú regióny s určitou kvalitou stavu alebo tendencie zmien životného prostredia. Pri členení sa vyhodnocujú údaje z oblastí: ovzdušie, voda, pôda, horninové prostredie, biota a odpady. Uplatňujú sa diferencované postupy pri spracovaní dát o životnom prostredí. Kým napríklad v rámci zložky životného prostredia „voda“ sa v značnej miere využívajú výsledky monitoringu čistoty povrchových a podzemných vôd, v zložke „ovzdušie“ sa pre nedostatočnú sieť monitorovacích staníc využívajú metódy modelovania stavu znečistenia ovzdušia. Výsledkom poslednej aktualizácie ERS je rozčlenenie územia SR do regiónov podľa piatich stupňov environmentálnej kvality:

- I. stupeň tvoria región s nenarušeným prostredím
- II. stupeň regióny s mierne narušeným prostredím
- III. stupeň regióny s narušeným prostredím
- IV. stupeň regióny so značne narušeným prostredím
- V. stupeň regióny so silne narušeným

Kataster obce Dargov leží na území Dubníckeho regiónu **s nenarušeným prostredím (I. stupeň)**

Chránené územia. Do katastra obce zasahuje **Chránené vtáčie územie Slanské vrchy** s rozlohou 60 247,42 ha bolo vyhlásené Ministerstvom životného prostredia SR dňa 16.4.2010 vyhláškou č. 193/2010 Z.z. Účelom vyhlásenia Chráneného vtáčieho územia bolo zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov orla kráľovského, výra skalného, bociana čierneho, orla krikľavého, včelára lesného, d'atľa bielochrbtého, d'atľa prostredného, sovy dlhochvostej, penice jarabej, muchárika červenohrdlého, muchárika bielokrkeho, strakoša červenochrbtého, orla skalného, lelka lesného, škovránka stromového, jariabka hôrneho, prepelice poľnej, žltochvosta lesného, krutihlava hnedého, muchára sivého, hrdličky poľnej, prhlaviara čiernehohlavého, chriašteľa poľného, žlny sivej a d'atľa čierneho a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Do katastra obce zasahuje prírodná rezervácia **Bačkovská dolina** ktorá sa rozprestiera na rozlohe 220 ha. Zameraná je okrem iného aj na ochranu dravého vtáctva, ktoré si tu našlo hniezdiská: orol malý, orol krikľavý, sokol rároh a sokol sťahovavý, haja červená a tmavá, krkavec čierny, myšiak hôrny a bocian čierny. Cenné sú tu aj botanické zvláštnosti, lebo sa tu stretáva teplomilná panónska a chladnejšia karpatská flóra.

Odpadové hospodárstvo. Obec Dargov má zavedený zber separovaného odpadu, ktorého odvoz vykonáva zvozová spoločnosť, zabezpečujúca takisto zber komunálnych odpadov. Separovaný odpad sa zbiera do veľkokapacitných kontajnerov, ktoré sú umiestnené pri obecnom úrade a odvoz odpadu je zabezpečený podľa zvozového kalendára na odvoz odpadu. Pomer vyseparovaného odpadu k celkovému množstvu vzniknutého odpadu sa neustále zlepšuje ale napriek tomu obec a aj celý región v pomere vyseparovaného odpadu zaostáva za vyspelými krajinami Európy a je potrebné sa tejto téme naďalej venovať, a to predovšetkým osvetou medzi obyvateľmi.

1.2 Analýza vonkajšieho prostredia

Tabuľka č.3 STEEP analýza-analýza externého prostredia

Sociálne prostredie	Technologické prostredie	Ekonomické prostredie
Vzdelávanie – nedostatočné prepojenie vzdelávania na prax	Využívanie informačných technológií, biotechnológií a nanotechnológií podporujú rozvoj inovácií. Zvyšujúce sa investície do výskumu a skrátenie času aplikácie výsledkov výskumu do praxe.	Využívanie doplnkových zdrojov financovania - EŠIF pre spolufinancovanie rozvojových projektov
Pokles pôrodnosti z dôvodu zmien životných podmienok obyvateľov	Centrálne využívanie IKT pre komunikáciu s obyvateľstvom a zlepšovanie kvality verejných služieb.	Dobudovanie dopravnej infraštruktúry a prepojenie na európsku sieť diaľnic a rýchlostných ciest
Zmeny v štruktúre populácie – starnutie obyvateľstva	Hľadanie obnoviteľných zdrojov energie. Zameranie sa na biomasu	Daňové zaťaženie
Nedostatočná kapacita a kvalita pracovnej sily pre kľúčových zamestnávateľov	Prepojenie vývoja a výskumu na podnikateľské prostredie	Využívanie možností podpory v oblasti kreatívneho priemyslu
Zvyšovanie počtu obyvateľov postihnutých chudobou	Úroveň zavádzania inovatívnych technológií do praxe	Silná závislosť na dovoze ropy a jej derivátov
Zvyšovanie podielu MRK na celkovej počte obyvateľstva		Nastupujúca globálna hospodárska kríza v dôsledku pandémie COVID-19 a vojnového konfliktu v Európe
Ekologické prostredie	Politické prostredie	Hodnotové prostredie
Vplyv klímy na stav podzemných vôd a nedostatok kvalitnej pitnej vody	Administratívna pripravenosť Vlády SR, schopnosť efektívne čerpať prostriedky EŠIF	Zmena postojov obyvateľstva, rastúca xenofóbia, rasizmus a kriminalita.
Objavenie neevidovaných starých ekologických záťaží predovšetkým v priemyselných zónach	Nedostatočná legislatíva a organizačná pripravenosť Vlády SR na riešenie problematiky MRK	Celková organizačná kultúra, vnímanie a akceptácia korupcie v spoločnosti
Dopad zmeny klímy na protipovodňové opatrenia	Komplikovaná legislatíva a výkon v oblasti verejného obstarávania	Polarizácia a radikalizácia spoločnosti
	Nestabilné legislatívne prostredie	

1.3 Hodnotenie súčasného stavu územia

Obec leží na hlavnej dopravnej tepne regiónu, ktorou je cesta prvej triedy 1/19 spájajúca mesto Košice s hraničným priechodom na Ukrajinu v obci Vyšné Nemecké. K najbližšej železničnej stanici na trase Vranov nad Topľou – Trebišov je zo stredu obce 7,5 km (8 min). Stanica je v meste Sečovce Medzinárodné letisko Košice je vzdialené 52 km (45 min) a Poprad 131 km (1 hodina 15 min). Vzdialenosť od najbližšieho napojenia na diaľnicu D1 je 13 km (15 min.) v obci Bidovce. Po dobudovaní úseku R2 Šaca – Košické Olšany, ktorá je vo výstavbe a má byť ukončená v roku 2025 sa vytvorí súvislé prepojenie na európsku sieť diaľnic ktorá spája európske metropoly vrátane Bratislavy.

Počet obyvateľov obce Dargov v celom sledovanom období (2011 - 2021) mierne rástol. Na náraste počtu obyvateľov obce v sledovanom období sa podieľalo pozitívne saldo migrácie pričom prirodzený prírastok bol záporný. Prevažná väčšina obyvateľov obce (97,7%) sa hlási k slovenskej národnosti. Prognóza vývoja počtu obyvateľov obce do roku 2035 predpokladá stagnáciu počtu obyvateľov. Vo vekovej štruktúre obyvateľstva sa najvyšší absolútny nárast zaznamenal v poproduktívnom veku. Vývoj indexu starnutia obyvateľov obce Dargov mal za sledované obdobie stúpajúcu tendenciu s výrazne vyššími hodnotami ako referenčné regióny (okres, NUTSII, Slovensko).

V štruktúre obyvateľstva podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania dominuje úplné stredné vzdelanie (s maturitou) a za ním stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity). Podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je 19,11%, čo je viac ako je hodnota za Slovensko.

Celkový počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie (UoZ) v obci Dargov bol k 31.01.2022 spolu 18 z toho 9 žien 9 mužov a z toho sú 2 absolventi a 1 občan so zdravotným postihnutím. Najviac uchádzačov o zamestnanie v obci Dargov (8) bolo podľa dĺžky evidencie v skupine do 3 mesiacov. V štruktúre UoZ podľa veku boli uchádzači pomerne rovnomerne zastúpení v každej vekovej kategórii okrem kategórie do 20 rokov, kde nebol žiadny uchádzač. Podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania dominujú v štruktúre UoZ uchádzači s vyšším sekundárnym vzdelaním (úplné stredné s maturitou).

Obec Dargov so svojimi 603 obyvateľmi a relatívne stabilnou demografickou situáciou patrí medzi priemerné obce regiónu. Leží 18 km severozápadne od okresného mesta Trebišov a 30 km východne od krajského mesta Košice, na hlavnej dopravnej trase regiónu. Svojim obyvateľom poskytuje základné sociálne služby, nemá zariadenie sociálnych služieb, je tu materská škôlka a základná škola. Obec má kultúrny dom a futbalové ihrisko, je tu vybudovaný vodovod a rozvodná sieť plynu, chýba kanalizácia.

Miestne komunikácie si vyžadujú rekonštrukciu. Hospodárstvo je nevýrazné a prakticky nevytvára pracovné príležitosti, chýbajú tu tiež základné služby obyvateľstvu.

Kultúrne a historické dedičstvo spolu s prírodným prostredím patrí medzi základné zdroje trvalo udržateľného rozvoja. História poskytuje cenné impulzy a inšpirácie. Na existujúcich hodnotách, tradíciách, hmotnom aj nehmotnom dedičstve môžeme stavať nové inovačné stratégie.

Vzhľadom na nedostatok hmotného historického potenciálu obce, do popredia sa dostáva kultúrny potenciál obce vo forme folklóru a tradícií. Významným je aj prírodný potenciál a tiež Dargovské bojisko. Tieto spolu s veľmi dobrou dostupnosťou obce ponúkajú množstvo príležitostí na zaujímavé rozvojové aktivity.

Obec je obklopená nádhernou prírodou a svojou polohou vytvára ideálne podmienky na výlety a náročnejšie túry do Slanských vrchov. Možnosti turistiky sa neobmedzujú len na pešiu turistiku, ale existujú tu podmienky aj na cykloturistiku. Zachovalé tradície ponúkajú možnosti na organizovanie tradičných podujatí ako sú folklórne slávnosti, prípadne podujatia na oživenie legendy o Drakovi. Nedávna história ponúka rozvoj aktivít spojených s bojmi o Dargovský priesmyk zameraných na vojenskú históriu vo forme náučných chodníkov, expozícií ale aj živou rekonštrukciou bojov ktoré tu prebiehali.

Rozvoj cyklotrás, pešej turistiky a k nim prislúchajúcej infraštruktúry (odpočívadlá, ohniská, náučné trasy, vyhlídkové body a pod.) spolu so zatraktívením vzhľadu obce a vytváraním nových bodov záujmu založených na kultúrnom a historickom dedičstve, môže byť dominantným smerovaním rozvojových aktivít na území obce Dargov.

1.3.1 SWOT analýza územia

SWOT analýza je nástroj strategického plánovania. Je východiskom pre formulovanie stratégie, ktorá vznikne ako súlad medzi vnútorným potenciálom a vonkajším prostredím. Ide najmä o zosúladenie vnútorných silných a slabých stránok obce a možností a ohrození, ktoré pôsobia na ďalší rozvoj územia z vonkajšieho prostredia.

Tabuľka č.4 SWOT analýza-analýza vnútorného prostredia

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Priaznivá geografická poloha a dostupnosť obce• relatívna blízkosť štátnych hraníc s Maďarskom a Ukrajinou• členstvo v mikroregionálnych združeniach• vidiecky charakter osídlenia• kvalitné životné prostredie• ubytovacie kapacity v obci• možnosť územného rozvoja obce• priaznivá bezpečnostná situácia v obci• bohaté kultúrne a historické dedičstvo• podnikateľské subjekty na území obce• lyžiarsky vlek• autokrosový areál• čerpacia stanica PHM	<ul style="list-style-type: none">• odchod kvalifikovanej pracovnej sily• nepriaznivý demografický vývoj• nutnosť dochádzania za prácou• nutnosť dochádzania za školským vzdelaním• Nevyhovujúci stav komunikácií, chodníkov a verejných priestranstiev• Neexistujúca infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu• Chýbajúce sociálne a komunitné služby• nedostatok služieb a atrakcií v obci• nedostatočná propagácia obce a jej príležitostí• chýbajúca kanalizácia• znížená kvalita pitnej vody v studniach• nedoriešené vlastnícke vzťahy k pozemkov• slabé využívanie prírodného potenciálu• nízka bonita poľnohospodárskej pôdy
Možnosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">• efektívnejšie využívanie prírodného potenciálu• rozšírenie cyklistických a turistických trás• začleňovanie cyklistických trás do turistických sprievodcov• možnosť využívania prostriedkov z fondov Európskej únie• participácia na projektoch v rámci mikroregionálnych združení• využívanie kultúrneho a prírodného dedičstva pre rozvoj cestovného ruchu• vytváranie partnerstiev• obnova poznávacieho chodníka Bačkovskou dolinou	<ul style="list-style-type: none">• pokračujúci nepriaznivý demografický vývoj• migrácia vzdelanej pracovnej sily• narušenie prírodného prostredia nekvalifikovanými zásahmi• znížená kvalita spodných vôd• zdĺhavá výstavba diaľnic v Košickom samosprávnom kraji• hrozba ďalšej hospodárskej a finančnej krízy
Návrh strategického prístupu vyplývajúci zo SWOT analýzy	
<p>Dosiahnutie hlavného cieľa: Zvýšiť atraktivitu obce pre obyvateľov, návštevníkov a podnikateľov dobudovaním a rekonštrukciou existujúcej verejnej infraštruktúry, zlepšením životného prostredia a rozvojom podnikania a služieb sa bude riešiť ofenzívnym prístupom.</p>	

1.3.2 Hlavné faktory rozvoja a disparity

Tabuľka č.5 Hlavné faktory rozvoja a disparity

Hlavné faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none">• Relatívne čisté a nenarušené prírodné prostredie• Relatívne vyhovujúci fond bývania, možnosti obce poskytnúť prímestské bývanie vo vidieckom prostredí• Využitie polohy, prírodných, historických a kultúrnych daností územia pre rozvoj turistiky a s tým súvisiaci rozvoj vidieka• Využitie štátnych podporných programov pre podporu poľnohospodárstva a rozvoja vidieka• Využitie členstva v MAS a mikroregionálnych združeniach obcí pri rozvoji cestovného ruchu a miestnej ekonomiky založenej na miestnych produktoch a tradíciách.	<ul style="list-style-type: none">• Neexistujúca infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu• Vysoké investičné náklady na zlepšenie stavu environmentálnej infraštruktúry a miestnych komunikácií• Migrácia obyvateľstva za prácou do vyspelejších regiónov a do zahraničia, ako dôsledok chýbajúcich pracovných príležitostí a relatívne nízkej ceny práce• Nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu rozvojových zámerov obce

hlavné faktory rozvoja sa určujú zo SWOT analýzy sa na základe najvýznamnejších silných stránok a príležitostí, zo slabých stránok a ohrození naopak vyplývajú kľúčové disparity na skúmanom území. Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja je nevyhnutné pre zabezpečenie čo najvyššej adresnosti programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja a sú rozhodujúce pri definovaní stratégie a formulovaní programovej štruktúry.

Komfort obyvateľov obce je porovnateľný s okolitými obcami, znižuje ho prakticky neexistencia miestnej ekonomiky a služieb. Významným limitujúcim faktorom je nedostatok finančných zdrojov a kapacít pre rozvoj obce. V prípade vývoja bez cielenej intervencie hrozí obci zvrátenie stabilného demografického vývoja v dôsledku zvyšovania migrácie obyvateľstva za prácou. Hrozí tiež postupné znižovanie komfortu bývania v dôsledku postupného zhoršovania sa kvality existujúcej verejnej infraštruktúry, čo takisto môže podporiť odlev obyvateľstva z obce a jej postupné vyľudnenie.

Vybudovanie pozície obce ako jedného zo vstupných bodov do turisticky zaujímavej oblasti Slanských vrchov, rozvoj cyklo a pešej turistiky pre ktorú má obec výrazný potenciál, si vyžaduje dobudovanie prislúchajúcej infraštruktúry (odpočívadlá, ohniská, náučné trasy, vyhlídkové body a pod.). Zatraktívnenie vzhľadu obce a vytváranie nových bodov záujmu

a podujatí založených na kultúrnom a historickom dedičstve, rozvoj infraštruktúry a služieb môže byť dominantným smerovaním rozvojových aktivít na území obce Dargov. Infraštruktúru a služby môžu využívať zároveň návštevníci a obyvatelia obce, navyše služby vytvárajú miestne pracovné príležitosti.

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

2.1. Definovanie vízie a hlavného cieľa

Vízia predstavuje zhrnutie budúcej predstavy o obci, ktorá by sa mala dosiahnuť rozvojovými zámermi definovanými v stratégii rozvoja. Hlavným cieľom vízie je poskytnúť smer pre strategické plánovanie, ako aj pre realizáciu konkrétnych aktivít a tiež vykresliť obraz želanej budúcnosti obce pre jej obyvateľov ale aj pre tých ktorí tu potenciálne plánujú investovať. Okrem motivácie má vízia aj marketingový, respektíve propagačný účel. Propaguje obec vo svete, na úradoch a medzi partnermi.

V zmysle dokumentu **Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030** schválenej Vládou SR dňa 20.01.2021 uznesením č. 41/2021 sa očakáva, že regióny budú schopné efektívne využívať svoj vnútorný potenciál ako svoju konkurenčnú výhodu s cieľom zvyšovať kvalitu života obyvateľov a v rámci jednotlivých regiónov budú znižované vnútroregionálne rozdiely.

Slovensko je v stratégii definované ako **„krajina úspešných, udržateľne sa rozvíjajúcich regiónov, ktorá poskytuje kvalitné a bezpečné prostredie pre zdravý a plnohodnotný život všetkých občanov“**.

V súlade s uvedenými smermi rozvoja Slovenskej republiky, na základe identifikovaných disparít a faktorov rozvoja a už dosiahnutých výsledkov a možností obce Dargov sa definovala vízia rozvoja obce nasledovne:

Obec DARGOV je prosperujúcou a atraktívnou obcou s komplexnou infraštruktúrou, kvalitným životným prostredím, kvalitnými podmienkami pre bývanie, vzdelávanie a podnikanie a so širokou škálou možností kultúrneho a športového vyžitia.

Hlavný cieľ reflektuje na výsledky SWOT analýzy a je stanovený tak, aby v prípade jeho splnenia sa vyplnila vízia obce, čiže určuje čo je potrebné dosiahnuť na to, aby sa vízia stala

realitou. Pri stanovení hlavného cieľa obce Dargov sa prihliadalo predovšetkým na **Víziu a stratégiu rozvoja Slovenska do roku 2030** ktorý je považovaný za záväzný programovací dokument pre jednotlivé regióny, mestá, obce. Tento dokument je v súlade s inými strategickými a koncepčnými dokumentmi, a nadväzuje na pripravovanú Partnerskú dohodu SR na roky 2021 – 2027, v oblasti územného rozvoja je stratégia koordinovaná s Koncepciou územného rozvoja Slovenska. Prihliadalo sa aj na rozvojové dokumenty Košického samosprávneho kraja, ktoré definujú smery rozvoja v sídelnej oblasti, oblasti inovácií, cestovného ruchu a v environmentálnej oblasti. Hlavný cieľ je tiež v súlade s definovanou víziou obce Dargov a je navrhnutý tak, aby viedol k naplneniu tejto vízie.

Hlavný cieľ:

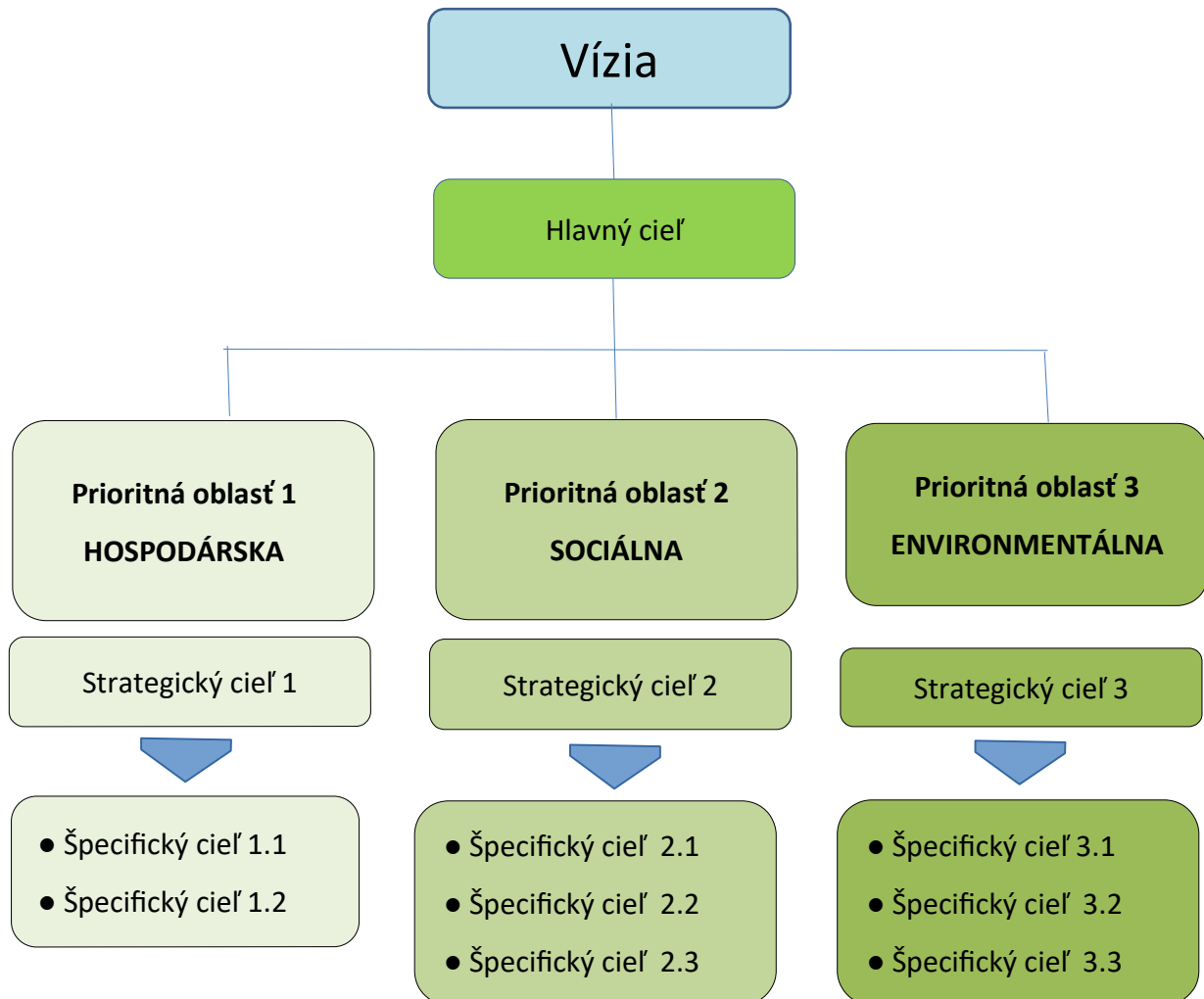
Zvýšiť atraktivitu obce pre obyvateľov, návštevníkov a podnikateľov dobudovaním a rekonštrukciou existujúcej verejnej infraštruktúry, zlepšením životného prostredia a rozvojom podnikania a služieb.

2.2. Štruktúra priorít a ich väzby na hlavný cieľ a víziu

V súlade s platnou metodikou pre spracovanie PHRSR boli určené tri prioritné oblasti rozvoja – Hospodárska, Sociálna a Environmentálna oblasť, ktoré spolu prispievajú k dosiahnutiu vyššie uvedenej vízie. V rámci každej z nich boli následne definované jednotlivé strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia slúžiace na naplnenie týchto cieľov. Ciele a opatrenia boli zvolené v záujme dosiahnutia vyváženého trvalo udržateľného rozvoja územia, pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky a so zohľadnením vnútorných špecifik obce.

Tabuľka č 6: Štruktúra priorít a ich väzby na hlavný cieľ a víziu

Tabuľka č 7: Hierarchia cieľov

Vízia	Obec DARGOV je prosperujúcou a atraktívnou obcou s komplexnou infraštruktúrou, kvalitným životným prostredím, kvalitnými podmienkami pre bývanie, vzdelávanie a podnikanie a so širokou škálou možností kultúrneho a športového vyžitia.		
Hlavný cieľ	Zvýšiť atraktivitu obce pre obyvateľov, návštevníkov a podnikateľov dobudovaním a rekonštrukciou existujúcej verejnej infraštruktúry, zlepšením životného prostredia a rozvojom podnikania a služieb.		
Prioritné oblasti	1. HOSPDOÁRSKA	2. SOCIÁLNA	3. ENVIRONMENTÁLNA
Strategické ciele	Strategický cieľ 1	Strategický cieľ 2	Strategický cieľ 3
	Zvýšiť atraktivitu obce pre obyvateľov, návštevníkov a podnikateľov	Zlepšiť podmienky života obyvateľov obce	Vytvoriť udržateľné podmienky pre zachovanie a rozvoj kvalitného životného prostredia.
Špecifické ciele	Špecifický cieľ 1.1	Špecifický cieľ 2.1	Špecifický cieľ 3.1
	Zvýšiť atraktivitu obce	Zlepšiť podmienky života znevýhodnených obyvateľov obce	Obnoviť a rozšíriť technickú infraštruktúru obce
	Špecifický cieľ 1.2	Špecifický cieľ 2.2	Špecifický cieľ 3.2
	Posilniť celkový pozitívny obraz obce Dargov	Podporiť rozvoj kultúry a kultúrno-spoločenských akcií v obci	Dobudovať dopravnú infraštruktúru v obci
		Špecifický cieľ 2.3	Špecifický cieľ 3.3
		Zabezpečiť podmienky pre rozvoj športu v obci	Dobudovať potrebnú environmentálu infraštruktúru

Pri zostavovaní hierarchie cieľov a definovaní opatrení sa prihliadalo na to, aby pokiaľ je to možné, sa jednotlivé opatrenia vzájomne podporovali a vytvárali tak synergický efekt. Jeho význam je v tom, že takto sa jednotlivé ciele dajú dosiahnuť efektívnejšie a rozvoj nadobúda charakter komplexnosti.

1. Hospodárska oblasť. Do tejto oblasti boli zaradené oblasti ktoré sa priamo alebo nepriamo týkajú podnikateľského prostredia a budovania pozitívneho obrazu obce Dargov ako vidieckeho sídla, kde sa oplatí nielen bývať a podnikáť ale obec aj navštíviť.

Tabuľka č 8: Opatrenia pre prioritnú oblasť 1

Prioritná oblasť 1	
HOSPODÁRSKA OBLASŤ	
Strategický cieľ 1 Zvýšiť atraktivitu obce pre obyvateľov, návštevníkov a podnikateľov	
Opatrenie 1.1	Zvyšovanie atraktivity obce
Opatrenie 1.2	Budovanie priaznivého obrazu o obci

2. **Sociálna oblasť.** Tu sa zahrnuli také oblasti ktoré sú zamerané na pomoc odkázaným obyvateľom obce a ktoré vytváranú bohatú škálu možností voľnočasových aktivít a prispievajú ku kvalite života v obci. V prvom rade ide o kultúrne, spoločenské a športové podujatia. Zároveň ide o oblasti ktoré prispievajú k budovaniu komunity pretože udržateľnosť rozvojových aktivít vo veľkej miere záleží aj od prístupu obyvateľov k nim. Aktívne občianstvo je nielen zárukou udržateľnosti ale aj nachádzania nových netradičných prístupov k riešeniu potrieb obce v oblasti jej rozvoja a skvalitňovania jej prostredia.

Tabuľka č 9: Opatrenia pre prioritnú oblasť 2

Prioritná oblasť 2	
SOCIÁLNA OBLASŤ	
Strategický cieľ 2: Zlepšiť podmienky života obyvateľov obce	
Opatrenie 2.1	Skvalitnenie sociálnych služieb občanstvu
Opatrenie 2.2	Rozvoj kultúry
Opatrenie 2.3	Rozvoj športu

3. **Environmentálna oblasť.** Do tejto oblasti boli zahrnuté okrem environmentálnej infraštruktúry aj oblasti ako dopravná a technická infraštruktúra a zabezpečenie potrebného technického vybavenia. Opatrenia v tejto oblasti boli stanované tak, aby ich naplnenie zvýšilo atraktivitu obce nielen pre jeho obyvateľov ale aj pre návštevníkov a prípadných investorov, ktorí by v obci chceli podnikáť. Realizáciu naplánovaných cieľov sa tak nepriamo podporí aj hospodárska oblasť.

Tabuľka č 10: Opatrenia pre prioritnú oblasť 3

Prioritná oblasť 3	
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ	
Strategický cieľ 3: Vytvoriť udržateľné podmienky pre zachovanie a rozvoj kvalitného životného prostredia.	
Opatrenie 3.1	Technická infraštruktúra
Opatrenie 3.2	Dopravná infraštruktúra
Opatrenie 3.3	Environmentálna infraštruktúra

Rozvojová stratégia obce Dargov je ofenzívna a je založená na doteraz dosiahnutých výsledkoch a maximálnom využití existujúceho miestneho potenciálu. Je v súlade s Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030 a v plnej miere zohľadňuje potreby rozvoja obce a jej obyvateľov.

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť priamo nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít (projektov) na zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Dargov. Obsahuje podrobnejšie rozpracovanie špecifických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti minimálne na úroveň opatrení a aktivít.

3.1 Opatrenia a projekty v rámci jednotlivých oblastí

Tabuľka č.11:Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí – hospodárska oblasť

Prioritná oblasť 1			
HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
Číslo opatrenia	Názov opatrenia	Číslo projektu	Názov projektu /aktivity
1.1	Zvyšovanie atraktivity obce	1.1.1	Úprava priestranstva v centre obce
		1.1.2	Rekonštrukcia autobusovej zastávky č. 176 a autobusovej zastávky v smere na obec Bačkov
		1.1.3	Rozšírenie zelených plôch v obci
		1.1.4	Vybudovanie detského ihriska v centre obce
		1.1.5	Vytýčenie nových turistických a cykloturistických trás v katastri obce
		1.1.6	Budovanie drobnej infraštruktúry CR (prístrešky, ohniská, výhľadkové body, informačné tabule)
1.2	Budovanie priaznivého obrazu o obci	1.2.1	Vydanie Turistického sprievodcu okolím

Tabuľka č.12: Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí – sociálna oblasť

Prioritná oblasť 2			
SOCIÁLNA OBLASŤ			
Číslo opatrenia	Názov opatrenia	Číslo projektu	Názov projektu / aktivity
2.1	Skvalitnenie sociálnych služieb obyvateľstvu	2.1.1	Zriadenie opatrovateľskej služby v obci
2.2	Rozvoj kultúry	2.2.1	Organizovanie pravidelných Poddargovských folklórnych slávností
2.3	Rozvoj športu	2.3.1	Výstavba multifunkčného ihriska

Tabuľka č.13: Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí – environmentálna oblasť

Prioritná oblasť 3			
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
Číslo opatrenia	Názov opatrenia	Číslo projektu	Názov projektu / aktivity
3.1	Technická infraštruktúra	3.1.1	Rekonštrukcia starého kultúrneho domu
		3.1.2	Rekonštrukcia domu smútku
		3.1.3	Rekonštrukcia budovy na futbalovom ihrisku (wc, šatne, budova)
		3.1.4	Rekonštrukcia verejného osvetlenia
3.2	Dopravná infraštruktúra	3.2.1	Vybudovanie prístupovej cesty na Zimnej ulici
		3.2.2	Vybudovanie prístupovej cesty v severnej časti obce podľa územného plánu
		3.2.3	Dokončenie chodníka na Hlavnej ulici
		3.2.4	Vybudovanie spojovacieho chodníka medzi Hlavnou ulicou a Novou ulicou
3.3	Environmentálna infraštruktúra	3.3.1	Vybudovanie kompostárne a zakúpenie technológie
		3.3.2	Zriadenie zberného dvora
		3.3.3	Vybudovanie kanalizácia a ČOV

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť nadväzuje na Programovú časť a popisuje postupy inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHRSR obce Dargov. Popisuje tiež systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu na základe stanovených merateľných ukazovateľov a časový harmonogram realizácie PHRSR.

Realizačná časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHRSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHRSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHRSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (n+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

4.1. Východiská a popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHRSR

Legislatíva. Základné povinnosti obce /mesta v procese prípravy a realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja určuje zákon NR SR č. 309/2014 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, konkrétne § 12 písmeno b) „ zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí, pravidelne ho monitoruje a každoročne do 31. mája zasiela príslušnému vyššiemu územnému celku správu o jeho plnení a zabezpečuje súlad programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,)“.

Samotná realizácia začína schválením PHRSR obce Dargov obecným zastupiteľstvom. Realizácia PHRSR je zabezpečovaná na úrovni PROGRAMU a na úrovni PROJEKTU a je zabezpečovaná v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja obcou. Keďže nie všetky oblasti komplexného rozvoja spadajú do kompetencií obce a obec nemá priamy vplyv na realizáciu všetkých rozvojových aktivít na svojom území, je nevyhnutné aby sa realizácia PHRSR obce Dargov uskutočňovala v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi a ďalšími relevantnými subjektmi regionálneho rozvoja.

Pri realizácii PHRSR obce Dargov vystupujú ako partneri nasledovné subjekty:

- MAS Sečovský región o.z.
- FS – Dargov Dubiny
- INTEGRA s.r.o.
- NALIN s.r.o.

4.2. Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie PHRSR

obecné zastupiteľstvo je zastupiteľským zborom občanov obce a orgánom samosprávy. Obecné zastupiteľstvo má 7 poslancov volených občanmi obce v priamych voľbách na dobu určenú zákonom. Poslanci prijímajú všeobecné záväzné nariadenia a tým rozhodujú o základných otázkach života obce. Spôsob zasadnutia obecného zastupiteľstva upravuje rokovací poriadok. Vo vzťahu k realizácii PHRSR obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. V rámci hodnotenia PHRSR schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu.

Starosta obce je predstaviteľom obce a jeho najvyšším výkonným orgánom. Volia ho obyvatelia obce v priamych voľbách podľa osobitných predpisov. Starosta zvoláva a vedie zasadnutia obecného zastupiteľstva a podpisuje ich uznesenia, zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám, rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo iným predpisom vyhradené obecnému zastupiteľstvu. Starosta je štatutárnym orgánom v majetko-právnych vzťahoch obce, v pracovno-právnych vzťahoch pracovníkov obce, v administratívno - právnych vzťahoch je správny orgánom. Vo vzťahu k realizácii PHRSR starosta riadi proces realizácie, na programovej úrovni podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávatelia, fondy a iné).

V podmienkach obce Dargov zabezpečujú výkon činností súvisiacich s realizáciou PHRSR zamestnanci obecného úradu. Na projektovej úrovni zodpovedajú za tvorbu rozvojových projektov na účely využívania finančných prostriedkov z verejných zdrojov a zo štrukturálnych nástrojov Európskej únie a za riadenie realizácie (implementáciu) projektov, na ktoré bolo schválené spolufinancovanie z európskych fondov. Zabezpečujú tak činnosti potrebné pre realizáciu PHRSR, ako aj činnosti v rámci projektového cyklu na úrovni jednotlivých projektov, vrátane procesov s externými subjektmi (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania.

Matica zodpovednosti. Vo vzťahu k realizácii PHRSR obce Dargov na roky 2022-2030 z hľadiska rozdelenia zodpovednosti konkrétnych činností

- Poverení zamestnanci obecného úradu pod vedením starostu zodpovedajú za realizáciu PHRSR na programovej úrovni a na úrovni projektov.
- Ekonóm zodpovedá za finančné riadenie na úrovni programu aj na úrovni projektov.
- Spoločným výstupom pracovníkov obecného úradu Dargov bude každoročne spracovaný materiál na rokovanie obecného zastupiteľstva. Hodnotenie plnenia PHRSR za príslušný rok vrátane monitorovacej správy a Návrh akčného plánu PHRSR na nasledujúci dvojročný cyklus. Spoločný výstup predloží starosta obecnému zastupiteľstvu.

Tabuľka č.14: Zabezpečenie činností v realizácii PHSR na úrovni programu

Činnosť	Obecné zastupiteľstvo	Starosta	Pracovná skupina	Obecný úrad	Hlavný kontrolór
Financovanie	Schvaľuje	Riadi	Hodnotí	Vykonáva	
Implementácia	Schvaľuje	Riadi	Hodnotí	Vykonáva	
Hodnotenie	Schvaľuje	Riadi		Vykonáva	
Monitoring	Schvaľuje	Riadi	Hodnotí	Vykonáva	
Kontrola	Schvaľuje	Riadi	Navrhuje		Vykonáva

Tabuľka č.15: Zabezpečenie činností v realizácii PHSR na úrovni projektu

Činnosť	Obecné zastupiteľstvo	Starosta	Pracovná skupina	Externý odborník	Poverený pracovník OÚ
Fundraising				Spolupracuje	Vykonáva
Identifikácia	Schvaľuje		Navrhuje	Spolupracuje	Vykonáva
Príprava				Spolupracuje	Vykonáva
Financovanie	Schvaľuje		Hodnotí		Vykonáva
Kontraktácia		Vykonáva			Spolupracuje
Implementácia				Spolupracuje	Vykonáva
Monitorovanie	Schvaľuje		Hodnotí	Spolupracuje	Vykonáva
Korekcia	Schvaľuje		Navrhuje	Spolupracuje	Vykonáva

4.3. Stručný popis komunikačnej stratégie

Komunikačná stratégia obce Dargov vo vzťahu k PHRSR je súčasťou celkovej komunikačnej stratégie obce. Samotná realizácia PHRSR je súčasťou rozvojových aktivít obce, ktoré majú zlepšiť kvalitu života jeho občanov a preto je samozrejmé, že nie je možné komunikovať realizáciu PHRSR separovane, ale v kontexte ostatných aktivít obce. Okrem

obyvateľov sú cieľovou skupinou aj organizácie pôsobiace na území obce, vrátane podnikateľských subjektov, ktoré sú organickou súčasťou ekonomického a spoločenského života obce. Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s cieľovými skupinami a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PHRSR a jeho realizácie vyplynú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. Hlavným komunikačným kanálom je webstránka obce.

Najdôležitejším nástrojom komunikácie vo vzťahu k realizácii PHRSR sú "Materiály na rokovanie obecného zastupiteľstva". Tieto sú ešte pred rokaním zverejňované v plnom znení na web stránke obce. Počas obdobia realizácie PHRSR minimálne 1 krát ročne bude predkladaný na rokovanie obecného zastupiteľstva materiál "Hodnotenie plnenia PHRSR za príslušný rok" a tiež materiál "Návrh akčného plánu PHRSR na nasledujúci dvojročný cyklus". Obecné zastupiteľstvo takisto schvaľuje financovanie jednotlivých projektov, takže prostredníctvom materiálov na rokovanie zastupiteľstva sa k cieľovej skupine dostanú aj informácie o príprave a realizácii konkrétnych aktivít -projektov.

Tabuľka č.16: komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P.č.	Časový rámec	Miesto	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	02/2022	OÚ Dargov	občania	Materiál na rokovanie OZ	Vstupná správa pre spracovanie PHRSR	Návrh vstupnej správy	Uznesenie OZ
2.	06/2022	OÚ Dargov	Občania	Materiál na rokovanie OZ	Dokument PHRSR	Návrh dokumentu PHRSR	PHRSR obce Dargov
3.	03/2023	OÚ Dargov	Občania	Materiál na rokovanie OZ	Vyhodnotenie plnenia PHRSR za rok 2022	Kontrola, hodnotiaci správa	Monitorovacia správa č.1, uznesenie OZ
5.	09/2023	OÚ Dargov	Občania	Materiál na rokovanie OZ	Akčný plán na roky 2024-2025	Metodika spracovania PHRSR	Návrh akčného plánu
4.	03/2024	OÚ Dargov	Občania	Materiál na rokovanie OZ	Vyhodnotenie plnenia PHRSR za rok 2023	Kontrola, hodnotiaci správa	Monitorovacia správa č.2, uznesenie OZ
5.	03/2025	OÚ Dargov	Občania	Materiál na rokovanie OZ	Vyhodnotenie plnenia PHRSR za rok 2024	Kontrola, hodnotiaci správa	Monitorovacia správa č.3, uznesenie OZ
6.	09/2025	OÚ Dargov	Občania	Materiál na rokovanie OZ	Akčný plán na roky 2026-2027	Metodika spracovania PHRSR	Návrh akčného plánu
8.	03/2026	OÚ Dargov	Občania	Materiál na rokovanie OZ	Vyhodnotenie plnenia PHRSR za rok 2025	Kontrola, hodnotiaci správa	Monitorovacia správa č.4, uznesenie OZ
7.	03/2027	OÚ Dargov	Občania	Materiál na rokovanie OZ	Vyhodnotenie plnenia PHRSR za rok 2026	Kontrola, hodnotiaci správa	Monitorovacia správa č.5, uznesenie OZ

9.	09/2027	OÚ Dargov	Občania	Materiál na rokovanie OZ	Akčný plán na roky 2028-2029	Metodika spracovania PHRSR	Návrh akčného plánu
11.	03/2028	OÚ Dargov	občania	Materiál na rokovanie OZ	Vyhodnotenie plnenia PHRSR za rok 2027	Kontrola, hodnotiacia správa	Monitorovacia správa č.6, uznesenie OZ
10.	03/2029	OÚ Dargov	Občania	Materiál na rokovanie OZ	Vyhodnotenie plnenia PHRSR za rok 2028	Kontrola, hodnotiacia správa	Monitorovacia správa č.7, uznesenie OZ
12.	03/2030	OÚ Dargov	Občania	Materiál na rokovanie OZ	Vyhodnotenie plnenia PHRSR za rok 2029	Kontrola, hodnotiacia správa	Monitorovacia správa č.8, uznesenie OZ

4.4. Systém monitorovania a hodnotenia

Monitorovanie. Cieľom monitoringu je získať prehľad o tom ako sa plnia opatrenia a jednotlivé aktivity a ako napĺňajú ciele stanované v PHRSR. Proces monitorovania PHRSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHRSR až do ukončenia jeho platnosti a to na úrovni projektov. Na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Výstupom monitorovania je **Monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom**. Za prípravu monitorovacej správy za projekt je zodpovedný určený pracovník obecného úradu a za celkovú monitorovaciu správu je zodpovedný zástupca starostu. Výsledky monitorovania sú podkladom pre hodnotenie vykonávané na úrovni programu. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení na zmenu negatívneho vývoja, spôsobu realizácie, definovanie a prijatie korekčných opatrení.

Korekcie. Obec jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, poslancov a verejnosti. Na základe týchto pripomienok a hodnotenia splnenie PHRSR za predchádzajúci rok sa spracuje jeho prípadná aktualizácia.

Hodnotenie plnenia PHRSR je činnosť, ktorá na základe monitorovania vymenuje vplyvy jednotlivých častí strategického plánu pre ďalší rozvoj obce, vyhodnotia sa dosiahnuté výsledky a dosahy realizovaných opatrení. Hodnotenie sa bude vykonávať raz ročne najneskôr do 30. marca za predošlý rok. Výstupom hodnotenia je Hodnotiacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorá hodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí. Vstupnými údajmi pre prípravu tejto správy sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu. V zmysle § 12 písmeno b) Zákona NR SR č. 309/2014 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon 539/ 2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja sa hodnotenie plnenia PHRSR do 31. mája zasiela príslušnému vyššiemu územnému celku.

Tabuľka č.17: Plán hodnotenia realizácie PHRSR obce Dargov

Typ hodnotenia	Vykonať prvý krát	Dôvod/ periodicita
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2024	Podľa rozhodnutia starostu a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR	2023 -2029	Každoročne v zmysle príslušných ustanovení Zákona NRSR 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov v termíne do konca 3. mesiaca príslušného roku.
Tematické hodnotenie časti PHRSR	2024	Téma hodnotenia: ak bola téma identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		Pri značnom odklone od stanovených cieľov alebo zmene stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí alebo zmene hodnôt ukazovateľov. Pri návrhu na revíziu PHRSR.
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR	2025 , 2029	Aktualizácia PHRSR sa očakáva v zmysle Metodiky pre spracovanie PHRSR každé 3-4 roky.
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti		Na základe rozhodnutia starostu v zmysle príslušných predpisov, na základe rozhodnutia kontrolného orgánu obce, na základe podnetu poslancov, na základe protokolu Národného kontrolného úradu SR, na základe správy auditu....
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	2030	Na základe rozhodnutia starostu o príprave PHRSR obce Dargov pre nasledujúce programové obdobie

4.5. Akčný plán na obdobie dvoch nasledujúcich rokov

Súčasťou realizačnej časti PHSR je aj akčný plán spracovaný na obdobie dvoch rokov (n+2), v prípade PHRSR obce Dargov sú to roky 2023-2024, vrátane 2.polroku 2022 . Akčný plán je krátkodobý vykonávací plán na implementáciu naplánovaných aktivít a opatrení prostredníctvom konkrétnych projektov. Je zoradený podľa oblastí, priorit a opatrení. Ku každému je priradený garant ktorého úlohou je zabezpečiť realizáciu navrhnutých aktivít. Garant bude zodpovedný za začlenenie finančných požiadaviek na realizáciu aktivít do

rozpočtu obce, komunikáciu s externými partnermi pri realizácii aktivít, realizáciu aktivít v kompetencii samosprávy a zabezpečenie všetkých potrebných dokumentov, podkladov k monitoringu a hodnoteniu, k aktualizácii strategického dokumentu.

Tabuľka č.18: Akčný plán na roky 2023-2024

Akčný plán na roky 2023-2024				
vrátane 2. polroku 2022				
Číslo proj.	Názov projektu /aktivity	Termín	Zodpovedný	Ukazovateľ výstupu
3.3.1	Vybudovanie kompostárne a zakúpenie technológie	2022	obec	Skládka biologického rozložiteľného odpadu
2.3.1	Výstavba multifunkčného ihriska	2022-2023	obec	Ihrisko pre mládež
3.2.3	Dokončenie chodníka na Hlavnej ulici	2022-2023	obec	Zrekonštruovaná plocha
1.1.1	Úprava priestranstva v centre obce	2023	obec	Zrekonštruovaná plocha
1.1.4	Vybudovanie detského ihriska v centre obce	2023	obec	Detské ihrisko
1.1.6	Budovanie drobnej infraštruktúry CR (prístrešky, ohniská, výhľadkové body, informačné tabule)	2023	obec	Prístrešky, ohniská, výhľadkové body, informačné tabule
3.2.1	Vybudovanie prístupovej cesty na Zimnej ulici	2023	obec	Nová príjazdová cesta k IBV
1.1.2	Rekonštrukcia autobusovej zastávky č. 176 a autobusovej zastávky v smere na obec Bačkov	2024	obec	Zrekonštruovaná zastávka
1.2.1	Vydanie Turistického sprievodcu okolím	2024	obec	Turistický sprievodca okolím
3.1.2	Rekonštrukcia domu smútku	2024	obec	Zrekonštruovaná budova
1.1.5	Vytýčenie nových turistických a cykloturistických trás v katastri obce	2023-2024	obec	Nové turistické a cykloturistické trasy
2.2.1	Organizovanie pravidelných Poddargovských folklórnych slávností	priebežne	obec	Podujatie

5. FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť PHRSR obce Dargov obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení. Táto časť obsahuje:

- identifikáciu možných zdrojov financovania zabezpečenia realizácie PHRSR a indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHRSR,
- model viaczdrojového financovania na úrovni jednotlivých projektov,
- systém hodnotenia pre výber projektov

5.1. Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHRSR

Identifikácia možných zdrojov financovania. Zdroje financovania realizácie PHRSR sa členia v závislosti od dostupnosti na dve základné kategórie:

1. Hlavné zdroje financovania

A. Verejné zdroje

- štátny rozpočet vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev (dotačné tituly jednotlivých rozpočtových kapitol ministerstiev, príp. Úradu Vlády SR),
- štátne účelové fondy (Envirofond, Štátny fond rozvoja bývania...),
- rozpočet vyšších územných celkov (KSK),
- rozpočet obcí a miest (vlastné zdroje),

B Iné zdroje

- prostriedky fyzických osôb,
- prostriedky právnických osôb,
- úvery,
- príspevky medzinárodných organizácií,
- prostriedky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi (Nórsky finančný mechanizmus, bilaterálne dohody, Švajčiarsky finančný mechanizmus)
- iné prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

2. Doplnkové zdroje financovania

- finančné prostriedky z Európskej únie, v programovom období 2021-2027 tzv. európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF), určené hospodársky zaostalým regiónom, ktoré podľa ukazovateľov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vykazujú nižšiu úroveň rozvoja, ako je priemerná úroveň Európskej únie a regiónom s nepriaznivou štruktúrou zamestnanosti a podnikateľského prostredia.

5.2. Model viaczdrojového financovania jednotlivých projektov

Financovanie väčšiny projektov v rámci realizácie PHRSR obce Dargov bude viaczdrojové. Štruktúra zdrojov bude závisieť od aktuálnej finančnej situácie obce a od dostupnosti doplnkových zdrojov financovania. Financovanie sa bude opierať predovšetkým o rozpočet obce, finančné zdroje partnerov, zdroje EÚ, zdroje zo štátneho rozpočtu SR, prípadne bankové úvery. Finančné rozpočty jednotlivých projektov budú stanovené kvalifikovaným odhadom, prípadne na základe cien vychádzajúcich z výkazov-výmerov stavebných rozpočtov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých projektov sa bude prihliadať na ich prioritu a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce na základe vypracovaného hodnotiaceho systému.

Tabuľka č.19 Model viaczdrojového financovania PHRSR obce Dargov

Viaczdrojové financovanie							
Číslo projektu / aktivity	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	štátny rozpočet	VÚC	obec	Iné	
1.1.1	200 000	190 000			10 000		
1.1.2	20 000	19 000			1 000		
1.1.3	8 000				8 000		
1.1.4	20 000	19 000			1 000		
1.1.5	17 000			15 000	2 000		
1.1.6	51 000	50 000			1 000		
1.2.1	10 000			9 000	1 000		
2.1.1	26 000		25 000		1 000		
2.2.1	11 000			7 000	1 500	2 500	
2.3.1	90 000	85 000			5 000		
3.1.1	400 000	380 000			20 000		
3.1.2	100 000	95 000			5 000		
3.1.3	150 000	142 000			8 000		
3.1.4	150 000	140 000			10 000		
3.2.1	400 000	380 000			20 000		
3.2.2.	600 000	570 000			30 000		

3.2.3	190 000	180 000			10 000		
3.2.4	30 000	28 000			2 000		
3.3.1	80 000	76 000			4 000		
3.3.2	300 000	285 000			15 000		
3.3.3	8 000 000	7 840 000			160 000		
SPOLU	10 853 000	10 479 000	25 000	31 000	315 500	2 500	0

5.3. Systém hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých projektov PHRSR sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Projekty sa budú hodnotiť na základe 5 stupňov priority:

1. Najvyšší stupeň priority – ide o projekty, ktoré vyplývajú priamo z legislatívy a projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu.

2. Vysoký stupeň priority – ide o projekty s oporou vo všeobecnom záväznom nariadení obce, koncepčných materiáloch obce a investičné projekty s ukončenou prípravnou fázou (právoplatné stavebné povolenie, ukončené verejné obstarávanie). Ďalej do tejto kategórie sú zaradené aj projekty verejno-súkromného partnerstva pri využití modelov spolupráce napr. pri bytovej výstavbe.

3. Stredný stupeň priority – ide o projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o doplnkové zdroje financovania to znamená že majú oporu v programovej štruktúre operačných programov a prioritných osí EŠIF.

4. Nižší stupeň priority – ide o projekty, ktoré sa nachádzajú v zásobníku projektov, sú bez ukončenej prípravnej fázy (bez projektovej dokumentácie, bez stavebného povolenia) a tiež neinvestičné projekty v štádiu zámeru.

5. Najnižší stupeň priority – ostatné projekty.

Tabuľka č.20: Hodnotiace kritériá pre výber projektov

Kategória priority	Stupeň priority	Hodnotiace kritérium – popis podmienok pre zaradenie do kategórie
1.	Najvyšší	<ul style="list-style-type: none">Projekty vyplývajúce zo zákonaProjekty vyplývajúce z podmienok aproximácie práva EÚ.Projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. <p>Pre zaradenie do stupňa Najvyššej priority je podmienka splnenia aspoň jednej z podmienok.</p>
2.	Vysoký	<ul style="list-style-type: none">Projekty vyplývajúce a podporené v rámci VZN obce Dargov alebo v koncepcii v danej oblasti.Investičné projekty s právoplatným stavebným povolením, ukončeným verejným obstarávaním.Projekty verejno-súkromného partnerstva, v ktorých prípravnú a realizačnú fázu zabezpečuje investor. <p>Pre zaradenie do stupňa Vysokej priority je podmienka splnenia spoň jednej z uvedených podmienok.</p>
3.	Stredný	<ul style="list-style-type: none">Projekty investičného a neinvestičného charakteru, ktoré majú možnosť uchádzať sa o doplnkové zdroje financovania alebo cudzie zdroje financovania.
4.	Nižší	<ul style="list-style-type: none">Projekty investičného charakteru, ktoré sa nachádzajú v zásobníku projektov bez projektovej dokumentácie (bez stavebného povolenia, verejného obstarávania).Projekty neinvestičného charakteru v štádiu zámeru
5.	Najnižší	<ul style="list-style-type: none">Ostatné projekty

Hodnotenie projektov a revízia prideleného stupňa priority sa uskutoční každoročne v čase prípravy rozpočtu obce Dargov na nasledujúce rozpočtové obdobie.

ZÁVEREČNÁ ČASŤ

Schválenie PHRSR	
DOKUMNET	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Dargov roky 2022-2030
Charakteristika	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územno plánovacej dokumentácie obce.
Metodika	Dokument je štruktúrovaný v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií schválnej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 197/2017 zo dňa 26. apríla 2017
SPRACOVANIE	
Forma	Dodávateľsky
Dodávateľ	Regionálna rozvojová agentúra Zemplín
Autorský kolektív	Ing. Ervin Petrik, Gabriela Balvirčáková
Obdobie spracovania	01/2022 - 06/2022
Riadiaci tím	Ján Kiš, Ing. Martina Čižmárová, Jana Jenčová
PREROKOVANIE	
Orgány samosprávy	
Verejné pripomienkovanie	
Posudzovanie SEA	
SCHVÁLENIE	
Dátum schválenia	
Prílohy	Analytická časť PHRSR obce Dargov – kompletne neskrátené znenie